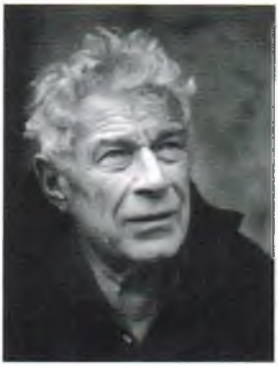
John Berger
Selçuk Demirel

Katarakt

2. baskı

YKY
Yapı Kredi Yayınları

© Jean Mohr

John Berger 1926 yılında Londra'da doğdu. Eleştirmen, romancı, senarist ve ressam. Chelsea School of Art'ta eğitim gördü. Londra'nın çeşitli galerilerinde pek çok sergiye katıldı. 1952 yılından itibaren *New Statesment* için yazdığı sanat eleştirileriyle tanınmaya başladı. 1970'li yılların başında Quincy'ye yerleşti. Berger'ın Türkçeye çevrilen yapıtları arasında şunlar sayılabilir: *Anlatmanın Başka Bir Biçimi* (Agora, 2007), *Sanat ve Devrim* (Agora, 2007), *Zamanımızın Bir Ressamı* (Adam, 2000), *Tiziano: Su Perisi ile Çoban* (YKY, 1999), *Domuz Toprak* (İletişim, 1998), *Kıyıdaki Adam* (YKY, 1998), *Leylak ve Bayrak* (İletişim, 1996), *Düğüne* (Metis, 1996), *Fotokopiler* (Metis, 1997), *Görme Biçimleri* (Metis, 1998), *Görünüre Dair Küçük Bir Teoriye Doğru Adımlar* (Metis, 1999), *Kral* (Metis, 2001), *Buluştuğumuz Yer Burası* (Metis, 2006), *A'dan X'e* (Metis, 2008), *Kıymetini Bil Herşeyin* (Metis, 2009).

John Berger halen Fransa'da küçük bir köy komününde yaşamını sürdürmektedir.

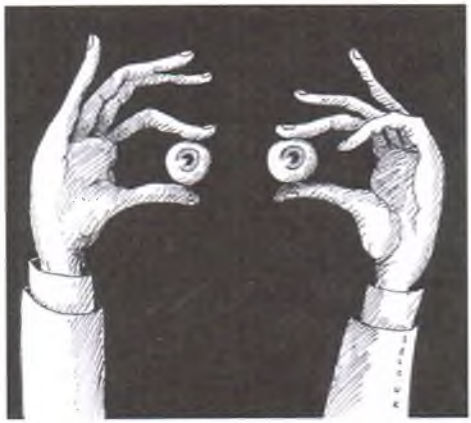
John Berger **Katarakt** Selçuk Demirel

John Berger

Desenler Selçuk Demirel

Katarakt

Sol Gözümdeki Kataraktın
Alınmasından Sonra Bazı Notlar

İngilizceden Çeviren: Cevat Çapan

YKY
Yapı Kredi Yayınları

Yapı Kredi Yayınları - 3293
Sanat - 179

Katarakt / John Berger-Selçuk Demirel

Kitap editörü: Korkut Erdur
Düzelti: Filiz Özkan

Tasarım: Selçuk Demirel
Grafik uygulama: Süreyya Erdoğan

Baskı: Mas Matbaacılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
Hamidiye Mah. Soğuksu Cad. No: 3 Kağıthane-İstanbul
Telefon: (0 212) 294 10 00 e-posta: info@masmat.com.tr
Sertifika No: 12055

1. baskı: İstanbul, Mart 2011
2. baskı: İstanbul, Nisan 2014
ISBN 978-975-08-1961-2

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş. 2010
Sertifika No: 12334

Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 142 Odakule İş Merkezi Kat: 3 Beyoğlu 34430 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
http://www.ykykultur.com.tr
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: http://alisveris.yapikredi.com.tr

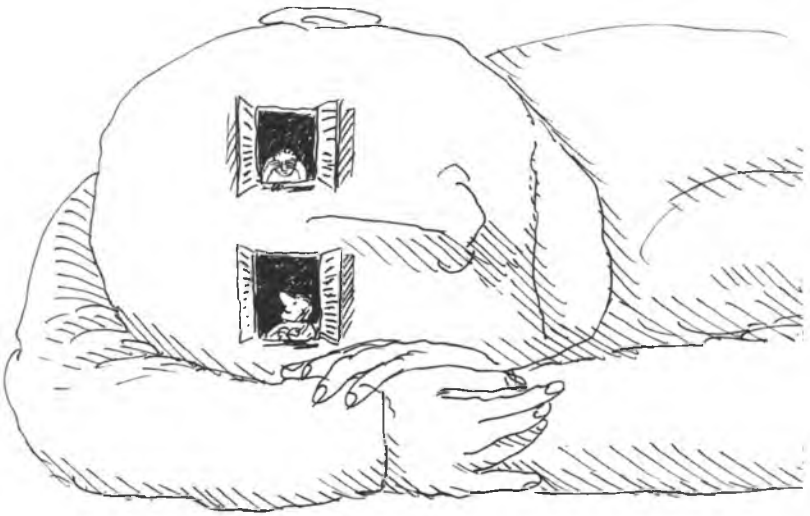
Bu kitap
Paris Quinze-Vingts Göz Hastanesi'nden
Prof. Baudouin ve Dr. Dupont-Monod'ya
ithaf.edilmiştir.

J. B.

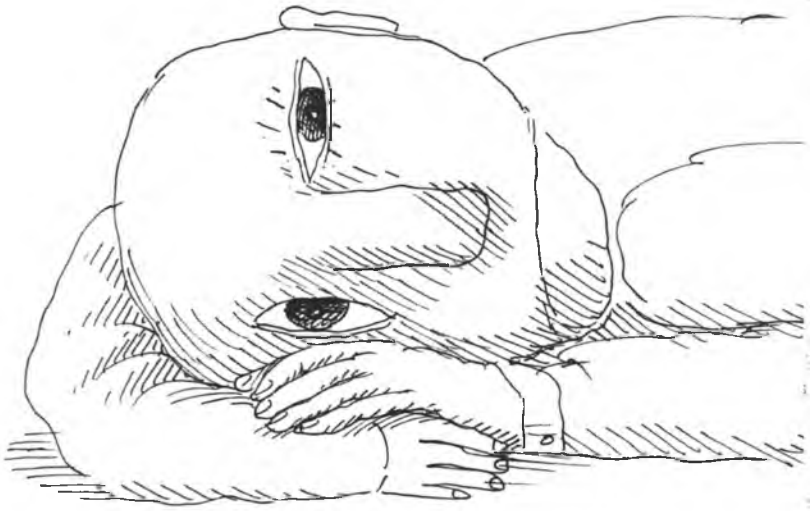
Katarakt, Yunanca *kataraktes*'ten gelir, anlamı da çağlayan ya da üstten inen ve girişi engelleyen demir kafes demektir. Sol gözdeki engel giderildi. Sağ gözdeki katarakt hâlâ duruyor.

Önce sol gözümü, sonra da sağ gözümü yumarak önümdeki bir nesneye bakıp eğleniyorum... İki görüntü de açıkça birbirinden değişik. Aralarındaki ayrım(lar)ı tanımlamalı.

Yalnız sağ gözümle baktığımda, her şey eskimiş görünüyor; yalnız sol gözümle baktığımdaysa her şey yeni. Bu, bakılan nesnenin gerçek yaşının değiştiği anlamına gelmiyor. Nesnenin eskiliği ya da görece yeniliği değişmiyor. Değişen, nesnenin aldığı ve yansıttığı ışık. Nesneyi yeni kılan ya da azaldığında eski gibi gösteren, ışık.

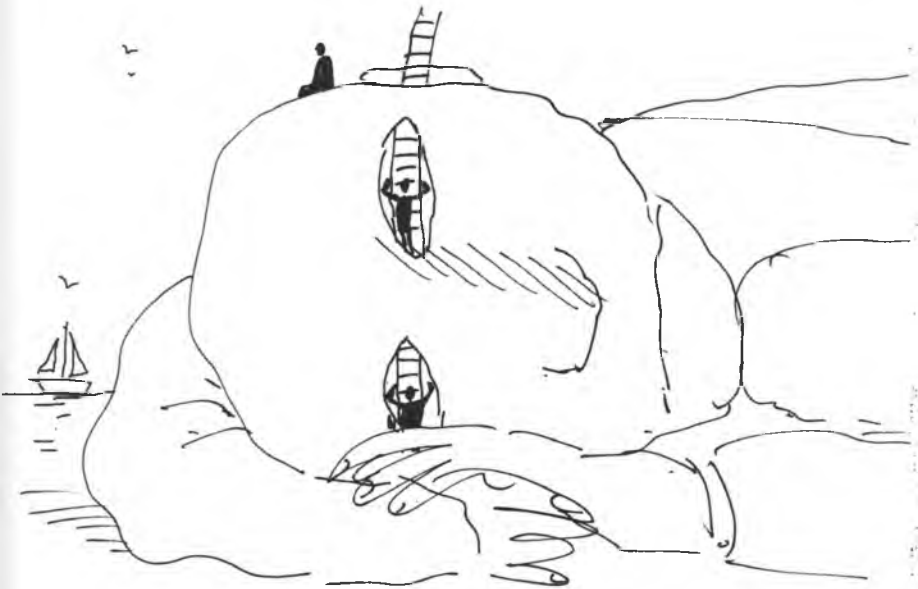
Hayatı ve görünürlüğü mümkün kılan ışık. Belki de burada ışığın metafiziğinden söz ediyoruz. (Işık hızıyla yol aldığımızda, zamansal boyuttan ayrılıyoruz demektir.) Işık hangi nesneyi aydınlatırsa, gerçekte milyon yıllık bir dağ ya da deniz de olsa, ona hiç değişmemiş gibi bir *ilklik* niteliği kazandırır.

Işık sonsuza kadar sürekli bir başlangıç olarak vardır. Karanlıksa, tersine, çoğu zaman sanıldığı gibi bir son değil, bir giriştir. Şimdilik, ancak görünen nesnenin dış çizgileri arasındaki ayrımı seçebilen sol gözüm bana bunu söylüyor.

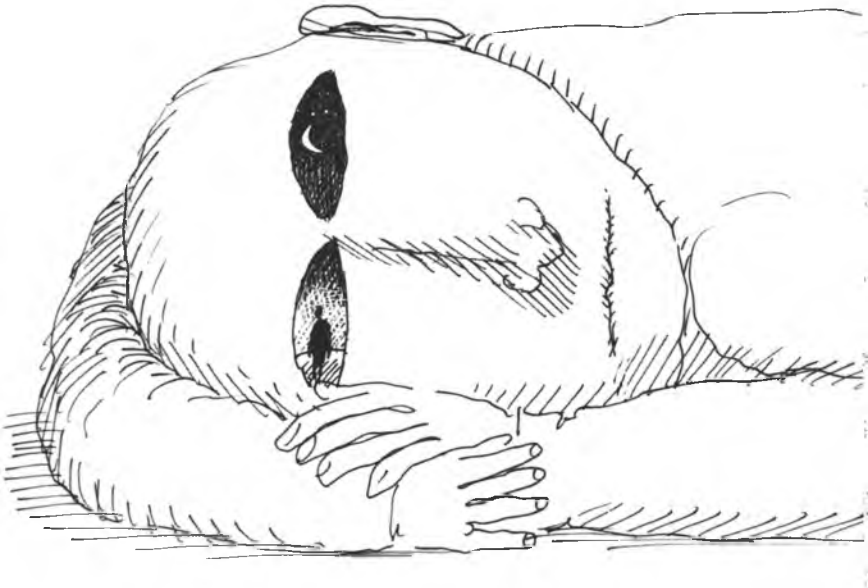

Önceden bu kadar iyi göremeyip de görmeye başladığım renk mavi. (Mavi ile mor, dalgalarının kısalığı yüzünden, kataraktın donukluğunda yön değiştiriyorlar.) Yalnız katışıksız maviler değil, öbür renklere karışan maviler de. Kimi yeşillerin, morların, galibardaların ve grilerin içine karışan maviler. Sanki gökyüzü yeryüzünün öbür renkleriyle randevusunu hatırlıyormuş gibi.

Bütün bu maviler ışıkla oynayarak gümüşün ya da tenekenin parıltısını yaratır. Altının ya da bakırın ağırbaşlı parlaklığıyla ilgisi olmayan bir parıltıdır bu. Hız vardır gümüşte – cıvayı düşünün. Balıkların, akarsuyun, yaprakların üzerindeki gün ışığının gümüş parıltısını.

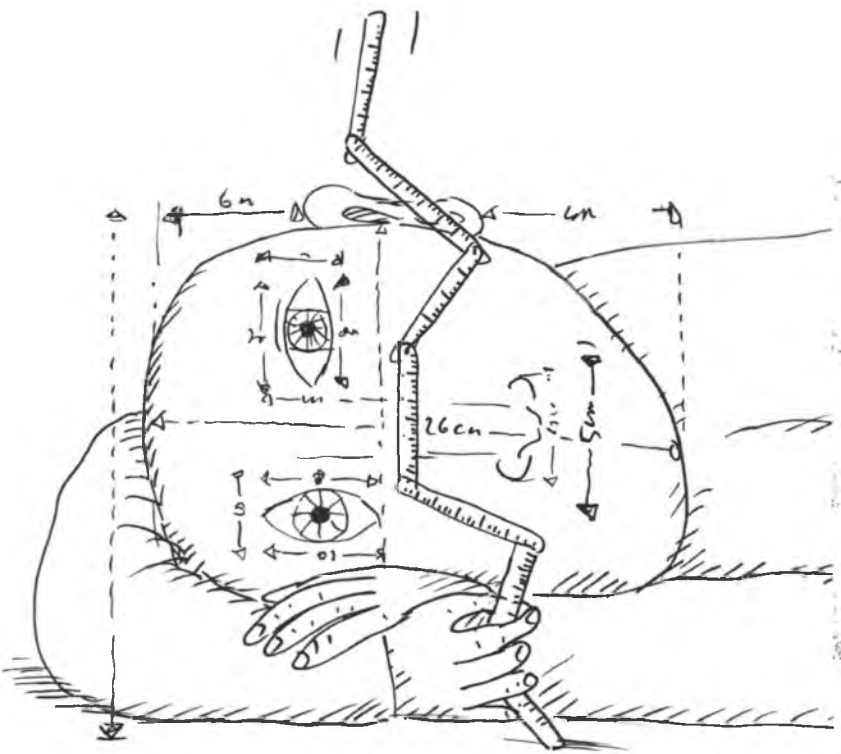
Sol gözümde geceler, gündüzlerin parlaklığıyla aralarındaki keskin karşıtlık yüzünden, şimdi daha karanlık... Mavi aynı zamanda derinliğin ve uzaklığın da rengidir.

İki gözün görüşü arasındaki bir başka ayrım da uzaklıkla ilgilidir. Perde iniyor. Sol gözümle dışarıya yönelebiliyorum ve uzaklık iki değişik biçimde uzayabiliyor. Hem daha uzağı görebiliyorum, hem de aynı zamanda her ölçüdeki uzaklık daha da uzuyor: Bir kilometre de tıpkı bir santimetre gibi daha da uzunlaşıyor. Nesneler arasındaki havayı ve uzamı daha iyi hissediyorum, çünkü bu uzam tıpkı su dolu bir bardak gibi ışıkla dolu. Kataraktınız varsa, nerede olursanız olun, *kapalı bir yerdesinizdir.*

Önümdeki uzamı görüşüm arttığı için yatay duyarlığım; soldan sağa doğru olup bitenleri, ufka koşut olan şeyleri izleme duyarlığım da artmış oluyor. Önümden geçen şeylerin bana doğru gelen şeylerden daha çok farkına varıyorum. Uzaklık daha da uzadıkça, bu nesnelerin büyüklüğü de artıyor.

6m
6m
26cm

İki gözden her birinin ister istemez kendi ufuk çizgisi vardır. Büyüklüğe ve yataylığa karşı edinilen bu duyarlık (çocuklukta olduğu gibi) sizi çok sayıda ufuk seçeneği hayal etmeye yöneltir. Perde yukardan inmiştir. Ufuk çizgileri ise her yöne uzanır.

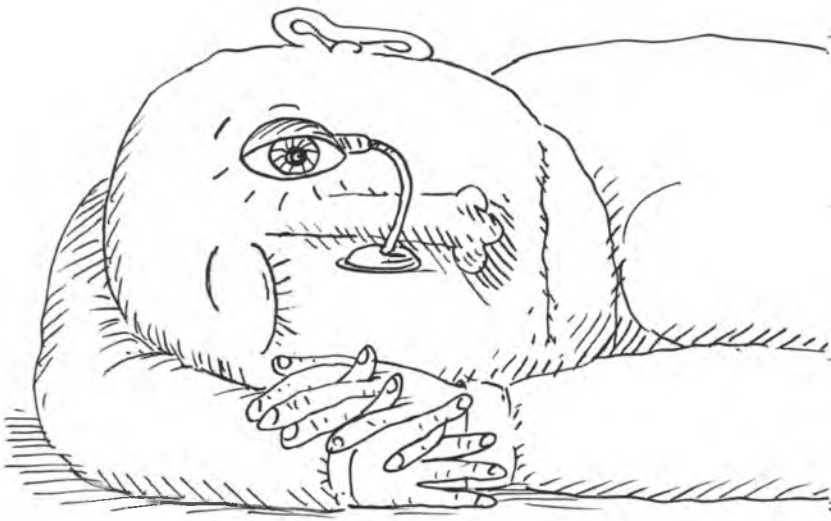
Sağ gözümün arkasında bir çuval bezi asılı; sol gözümün arkasında ise bir ayna var. Elbette ne çuval bezini ne de aynayı görüyorum. Ne var ki, baktığım şey çarpıcı bir biçimde aralarındaki ayrımı yansıtıyor. Çuvalın önündeki nesne sıradan bir şeymiş gibi öyle duruyor; aynanın önündeki ise oynamaya başlıyor.

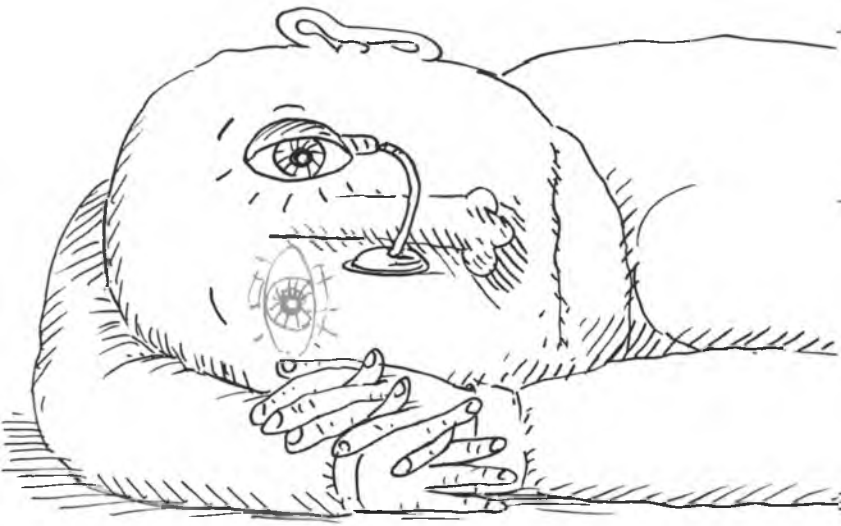
Paris'in üzerinde alışılmamış mavi bir gök. Gözlerimi kaldırıp bir köknar ağacına bakıyorum ve binlerce çam pürünün arasından görünen küçük parçalara bölünmüş gök bana ağacın mavi çiçekleri, hezaren mavisi çiçekleri gibi görünüyor.

Işığın cıva özelliği şimdi yanardöner, inciye benzer bir görünüm kazanıyor. Ancak bu, ışığın sağladığı ilklik niteliğini hiç azaltmıyor. Öyle ki, ışıkla ışığın aydınlattığı nesne sanki aynı anda ortaya çıkıyor. (Görünürlüğün gizi de bu değil mi?)

Yarın ameliyat olalı üç hafta geçmiş olacak. Bakma deneyimimdeki değişmeyi özetleyecek olursam, bunun birden kendimi Vermeer'in bir manzara tablosu içinde bulmak gibi bir şey olduğunu söyleyebilirim. Sözgelimi, *Süt Koyan Hizmetçi* (Rijksmuseum, Amsterdam). Nesnelere, masanın üzerindeki ekmeğe, hizmetçinin bir kaptan süt boşalttığı kâseye bakıyorsunuz ve baktığınız her şeyin yüzeyini sanki bir ışık çiyi kaplamış.

Sabahın erken saatlerinde ışık damlaları.

Vermeer'in tablosunun renkli bir reprodüksiyonunu bekleme salonuna asacağım, böylece hastalar katarakt ameliyatına hazırlıklı olacaklar.

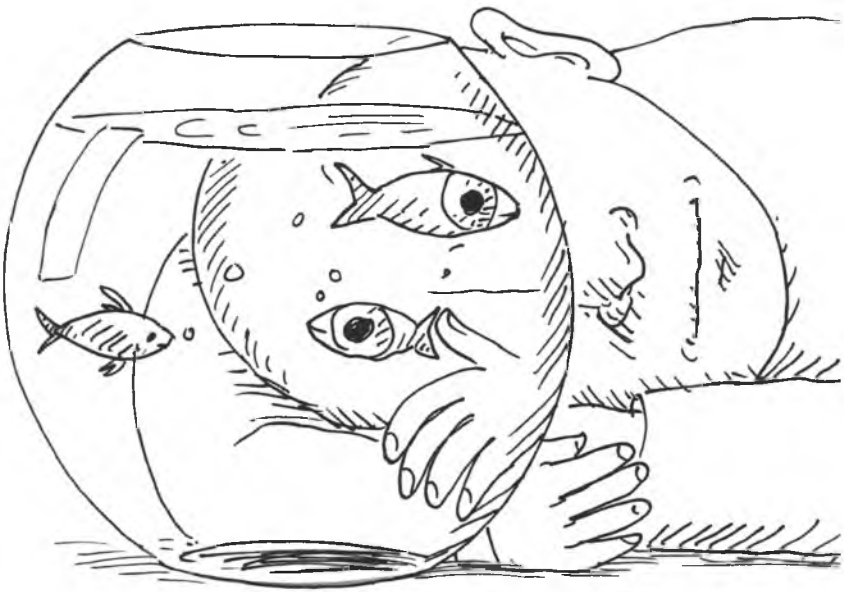
(22 Mayıs 2009)

SELÇUK

Sağ gözümdeki daha sert ve daha donuk katarakt ameliyatından sonra aldığım başka notlar.
(26 Mart 2010)

Bu kez ışığın gözüme yansıması daha az belirgin, daha yaygın bir biçimde oldu. Sanki nesneler daha iyi aydınlatılmış olmaktan çok, benim her şeyin ışıkla çevrelendiğinin farkında olmamı sağlayan bir durum vardı. Hava öğesi ışık öğesine dönüşmüştü. Tıpkı balıkların suda yaşayıp yüzdükleri gibi, biz de ışığın içinde yaşıyor ve hareket ediyoruz.

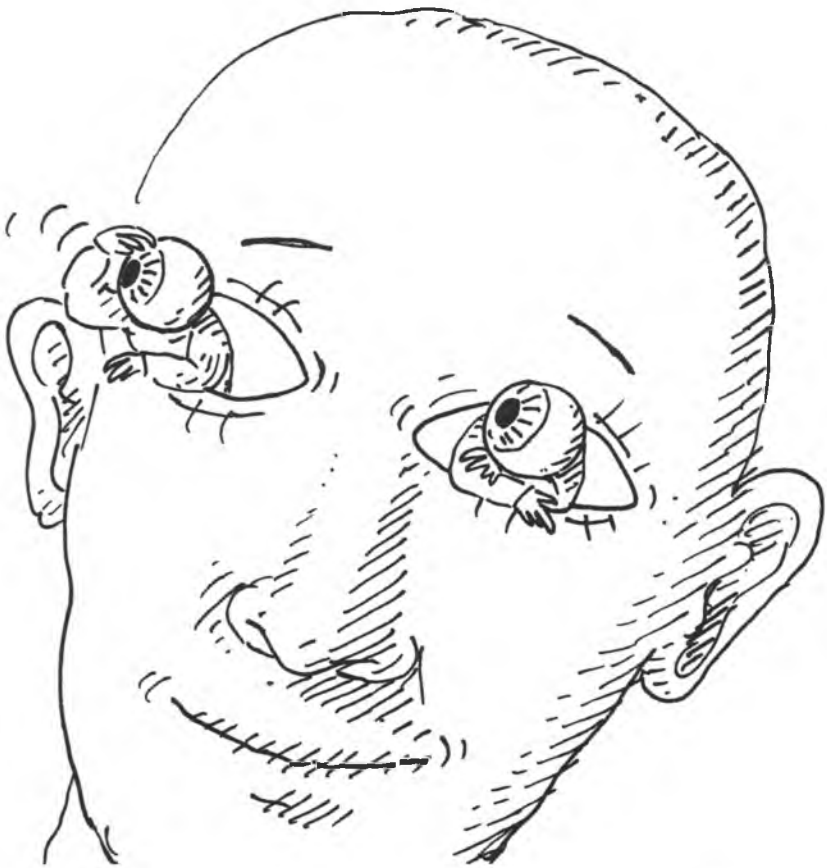

Yeni ortaya çıkan ve her yerde var olduğu hissedilen ışığın sesi soluğu çıkmıyordu. Gürültülü olan, gölgeler ve karanlıktı.

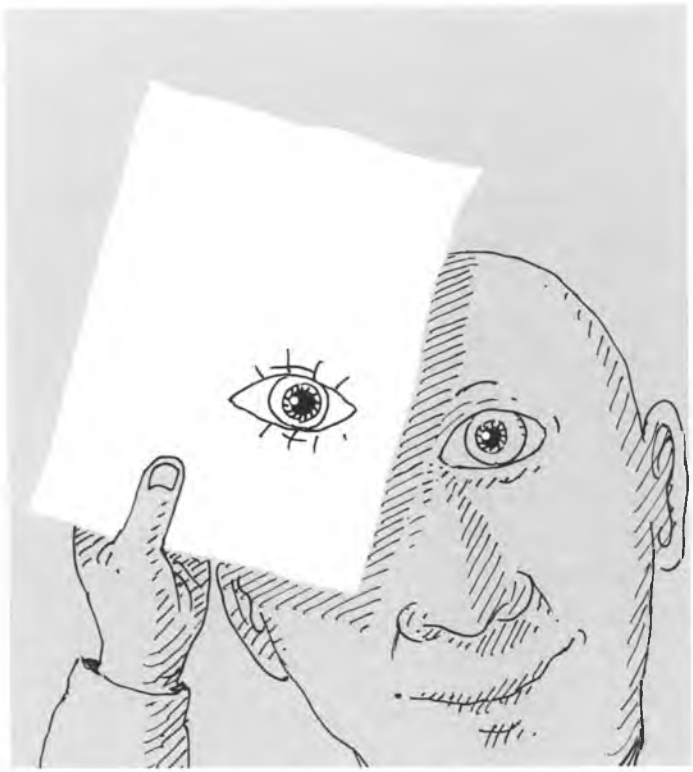
Işık sırtınıza dokunan bir eldi. Dönüp arkanıza bakmıyordunuz, çünkü çok uzun bir süredir onun bu dokunuşunu tanıyordunuz. İlk gördüğünüz ve herhangi bir ad vermediğiniz bir şeydi bu.

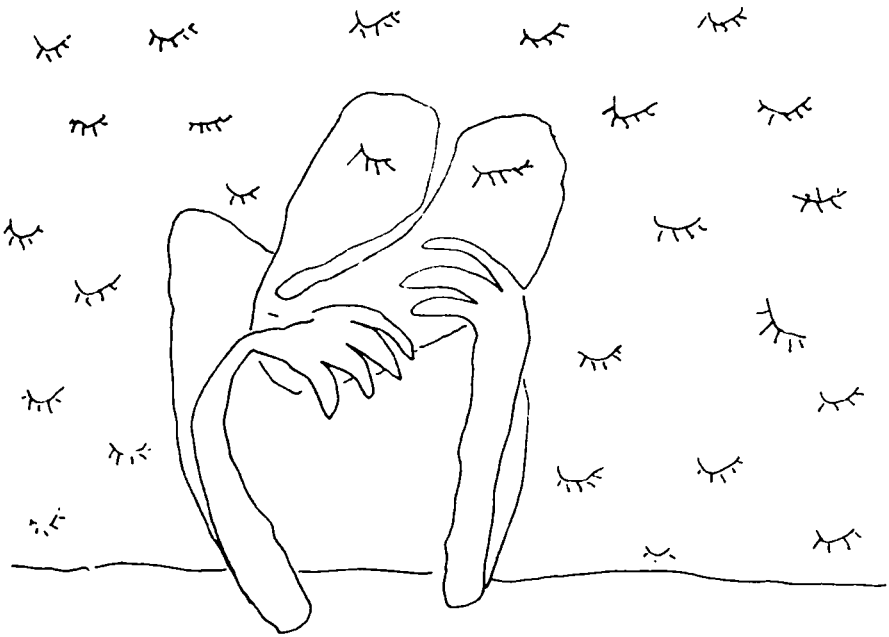
Kataraktın gözünüzden alınması belli bir unutkanlıktan kurtulmanız gibi bir şeydir. Gözleriniz ilk kez gördüklerinizi yeniden hatırlamaya başlar. Bu yüzden gözlerinizin ameliyattan sonra karşılaştıkları bu durum bir çeşit görsel yeniden doğuşa benzer.

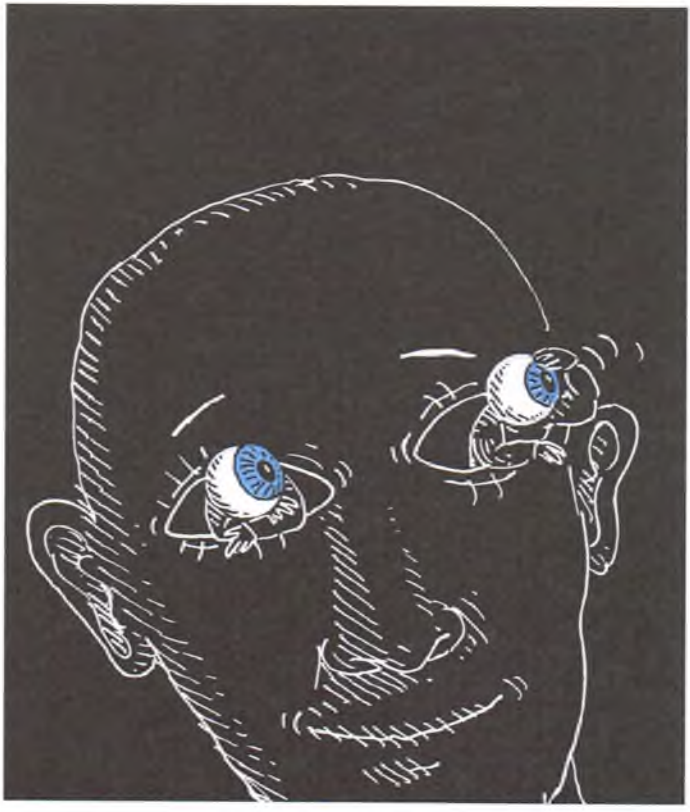
Üzerine bugün (ameliyattan iki gün sonra) yazı yazdığım bu beyaz kâğıt görmeye alışık olduğum her şeyden daha beyaz. Çocukluk günlerime, annemin mutfağına dönüyorum: Orada da masada, eviyede, raflarda buna benzer beyazlar vardı. Kâğıtların, porselenlerin ve emayelerin o beyazlarında da bugün bu kâğıdın hatırlattığı beyazın bir habercisi vardı.

Ne demek istediğimi daha da açıkça anlatayım. Çocukluğumdan sonraki on yıllar boyunca da bu önümdeki kadar beyaz kâğıtlar gördüğümü biliyorum. Ama zamanla ben farkında olmadan bu beyazlık donuklaşmış olmalı. Bu nedenle beyaz kâğıt dediğim şey değişmiş, donuklaşmış. Bu öğle sonrası saatte olan da benim bunu aklımı kullanarak anlamamın bir sonucu değil, kâğıdın beyazlığının hızla gözlerime yönelmesi, gözlerimin de bu beyazlığı uzun süredir yitirdiği bir arkadaşını kucaklaması gibi bir şey.

Kâğıda siyah mürekkepli bir kalemle yazıyorum. Siyahların da (koyu grilerden, koyu mavilerden, yeşillerden ve kahverengilerden farklı olarak) daha fazla bir ağırlığı olduğu söylenebilir. Öteki renkler parlar, söner, sızar, ama siyahlar oldukları yere yerleşmiş gibidirler. Bir şeyin üzerine döşenmiş gibi. Bu da onların ağırlığının bir belirtisidir. Abanoz, camsı kaya, krom gibi doğal cisimlerin siyahlığı hiçbir zaman saf siyah değildir; o siyahlığın içinde başka renkler gizlidir. Üste döşenmiş siyah hep yapaydır.

Ameliyattan önce renkli bir çiçek –mavi bir menekşe– resmi yapmıştım. Amacım aynı çiçeğin ameliyattan sonra da bir resmini yapmaktı.

İki resim de birbirinin kopyası değil. İkisi de elbette gördüklerimin birer yorumu. Bunlar doğrudan doğruya gözlerimin ağ tabakalarından gelmedi. Gene de, aralarındaki ayrım, sanırım, kataraktın alınmasından önceki ve sonraki ayrımın benzeri.

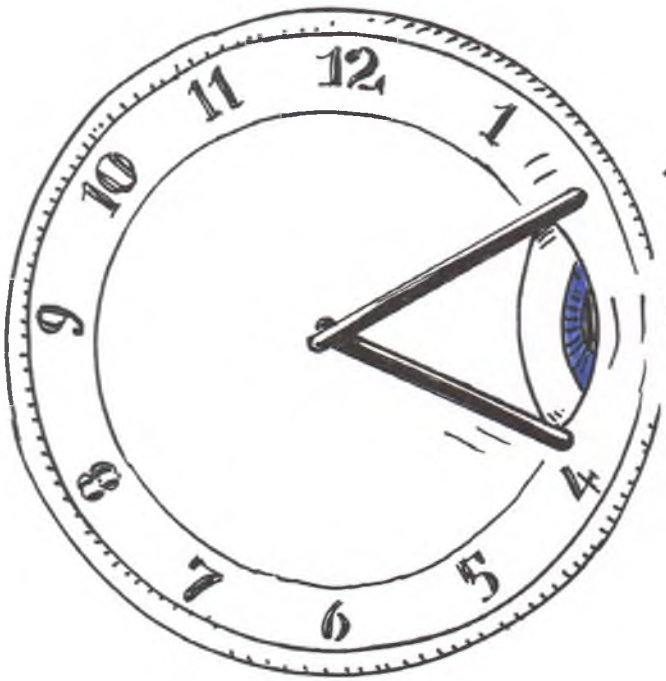

24/3/10

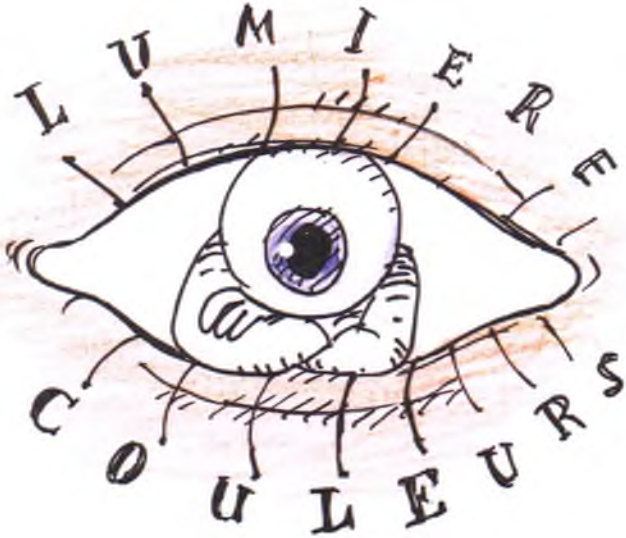
Şimdi bu iki resmi karşılaştırdığımda, ilk resimde sanki fiziksel seslerinin titreşimini duymadığım bir dizi müzik notasını eksiksiz olarak çiziyorum. İkinci desende ise o notaların titreşimi gözlerimin önünde. Çiçeğin yapısı ve biçimiyle renklerinin bitkisel mantığı değişmemiş. Değişen renklerinin birbirlerine olan yakınlığı. Çiçeğin renkleri olanca çıplaklığıyla gözlerimin önünde.

İkinci ameliyattan sonra, birkaç saat içinde, birincisinin tersine, bakım gören gözde yaklaşık bir gün süren bir ağrı başladı. Hafif ağrı kesici ilaçlarla geçiştirilebilir bir ağrıydı bu. Bu hafif ağrı süreci yeniden görünebilir bir dünyaya doğru yaptığım yolculuktan ayrı olarak düşünülebilecek bir şey değildi. Bu ağrıdan kurtulunca kendimi yeni görme olanağının eşiğinde bulmuştum.

12
1
11
10
9
8
7
6
5
4
3

Katarakt ameliyatı gözlere büyük ölçüde kaybettikleri görme yeteneğini yeniden kazandırır. Ne var ki, yetenek ister istemez belli ölçüde bir çabayı, dayanıklılığı aynı zamanda da iyi huyluluğu ve uyumluluğu gerektirir. Bu yüzden de, bu yeniden görme olanağı benim için bir lütuf değil, aynı zamanda bir başarıydı.
Öncelikle ameliyatı yapan doktorların ve hemşirelerin, sonra da kendi vücudumun bir başarısı.
Çektiğim acı benim bunu anlamamı sağladı.

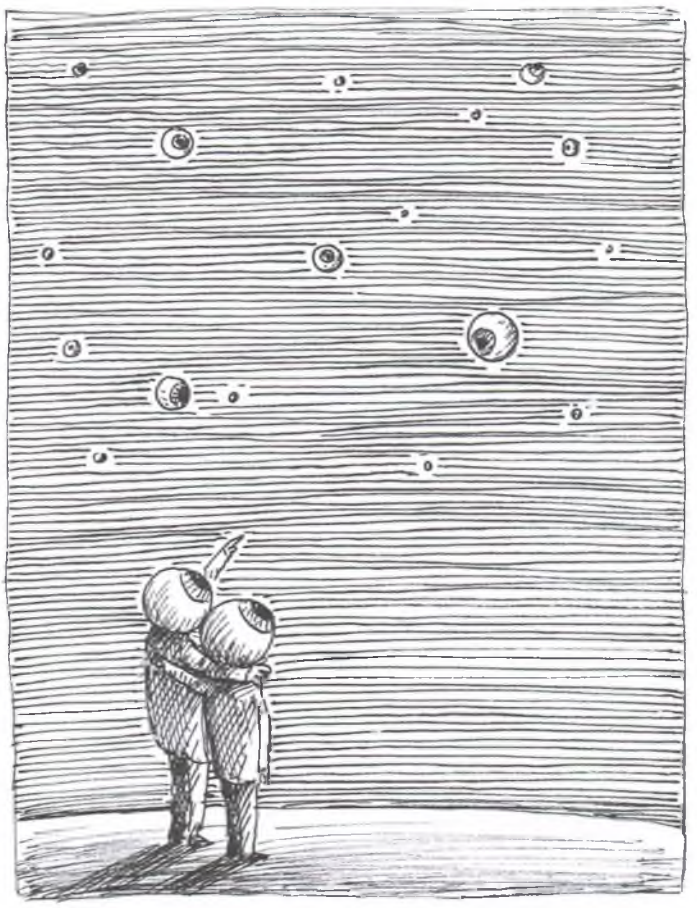

LUMIERE
COULEURS

Bir sözlüğü açıp baktığınız zaman, bir sözcüğün tam anlamını ilk kez yeniden bulur ya da keşfedersiniz. Yalnızca onun ne anlama geldiğini değil, o sözcüğün dilin zenginliği içindeki kesin yerini belirlersiniz. İki kataraktım da alındıktan sonra, gözlerimle gördüklerim bir sözlüğü açıp nesnelerin yerlerini tam tamına bulmak gibi bir şey. Hem nesnenin kendisini hem de öbür nesneler arasındaki yerini.

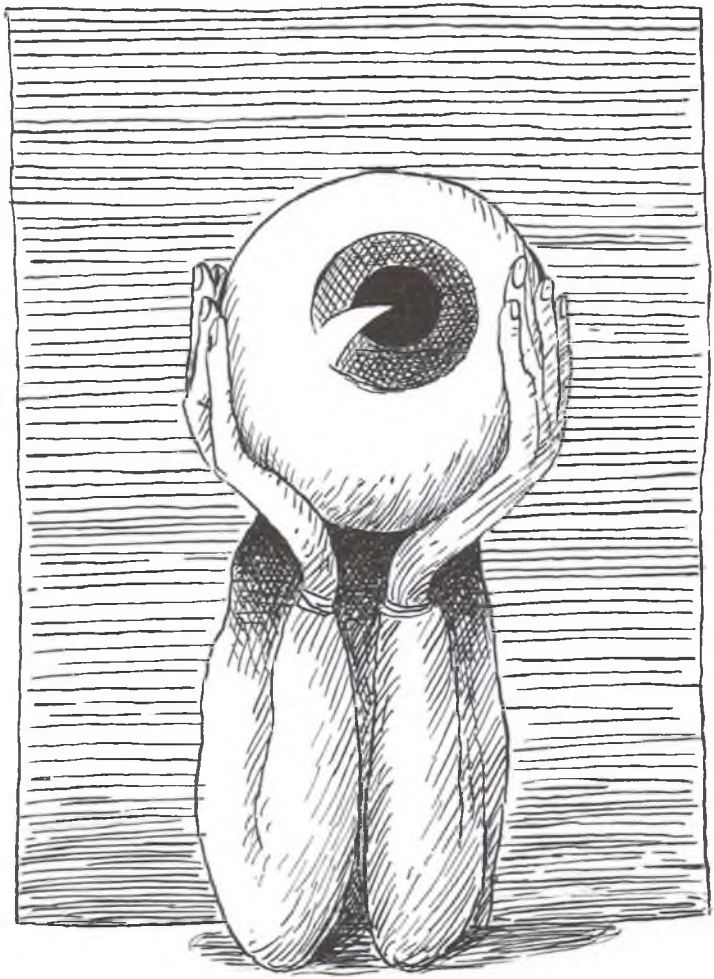

Nesneleri daha da iyi karşılaştırabiliyorum şimdi: Küçüğün daha küçük, büyüğün daha büyük olduğunu görebiliyorum. Bu yalnız nesneler için değil, uzam için de geçerli. Küçük bir şey daha yakın; büyük, uçsuz bucaksız görünüyor. Bunun nedeni de ayrıntılar –gökyüzünün belli bir yöndeki iyice belirgin grisi, bir el gevşediğinde parmak boğumunun buruşması, evin uzağındaki yeşil tarlanın bir yamacı–, bu türden ayrıntılar unutulmuş bir anlam kazanıyorlar yeniden.

Varlıkların o bildiğimiz heterojenliği, gerçeği mucizevi bir biçimde yeniden ortaya çıkıyor. Önündeki perdeleri kaldırılan iki gözüm de sürekli olarak şaşırtıcı görüntüler kaydediyor.

SELÇUK

John Berger'ın YKY'deki Kitapları

Tiziano: Su Perisi ile Çoban
(Katya Berger Andreadakis ile, 1997)
Kıyıdaki Adam
(Selçuk Demirel'in desenleriyle, 1998)
Katarakt *(Selçuk Demirel'in desenleriyle, 2011)*

John Berger'ın Başka Yayınevlerinden Çıkan Kitapları

Görme Biçimleri *(Metis, 1992)*
Picasso'nun Başarısı ve Başarısızlığı *(Metis, 1992)*
Leylak ve Bayrak *(İletişim, 1993)*
Domuz Toprak *(İletişim, 1993)*
Düğüne *(Metis, 1996)*
Bir Zamanlar Europa'da *(İletişim, 1996)*
Fotokopiler *(Metis, 1999)*
Görünüre Dair Küçük Bir Teoriye Doğru Adımlar *(Metis, 1999)*
Kral *(Metis, 2001)*
Buluştuğumuz Yer Burası *(Metis, 2006)*
Sanat ve Devrim *(Agora, 2007)*
Anlatmanın Başka Bir Biçimi *(Agora, 2007)*
Ve Yüzlerimiz, Kalbim, Fotoğraflar Kadar Kısa Ömürlü *(Metis, 2007)*
Talihli Bir Adam *(Agora, 2008)*
G. *(Metis, 2008)*
A'dan X'e *(Metis, 2008)*
Kıymetini Bil Herşeyin *(Metis, 2009)*

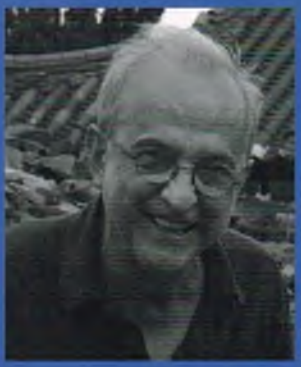
Selçuk Demirel'in YKY'deki Kitapları

Ayağına Diken Batan Süper Karga *(1997)*
Mumuk Harfleri Öğreniyor *(1997)*
Mumuk Oyuncakçıda *(1997)*
Mumuk Fotoğraflarda *(1997)*
İz *(1997)*
Kıyıdaki Adam *(John Berger'ın metinleriyle, 1998)*
Kâğıttan Kediler *(1999)*
"Defter" *(2001)*
Göz Alabildiğine / As Far as the Eye Can See *(2003)*
Abidin Dino; özel koleksiyon *(2003)*
Manuel *(2006)*
Kaleydoskop *(2008)*
Alfabe *(2009)*
Gösteri *(2010)*
Katarakt *(John Berger'ın metinleriyle, 2011)*
Karga ile Tilki ve Cırcır Böceği ile Karınca *(2011)*
Kalemiti *(2012)*
Başka Bir Yerde *(2013)*
Defile *(2013)*

Selçuk Demirel'in Başka Yayınevlerinden Çıkan Kitapları

Biracayip *(Belge, İstanbul, 1980)*
Kedili Geçmiş Zaman *(Metis, İstanbul, 1983)*
Seyir Defteri *(Portfolio, Galeri Nev, Ankara, 1984)*
Başıboş *(Galeri Nev, Dost, Ankara, 1987)*
Pürtelaş *(Kartpostal kitap, Metis, İstanbul, 1987)*
Selçuk, Zeichnungen *(Wilhelm Lehmbruck Museum Portfolio, Duisburg, 1988)*
Ne War Ne York *(Galeri Nev, İstanbul, 1990)*
Eclats de Silence *(Le Monde Diplomatique, Paris, 1990)*
Regards de Chats *(Pastel, Ecole des Loisirs, Paris, 1991)*
Graffiches/Grafiş *(Özgül, Paris-İstanbul, 1994)*
ABCdaire de Selçuk *(Pastel, Ecole des Loisirs, Paris, 1995)*
Desen mi, Demesen mi? *(Okuyanus, İstanbul, 2001)*
İstanbul..., Aramızda Kalsın / Daniel Colagrossi ile *(Om, İstanbul, 2001)*
Dolambaç *(Sel, İstanbul, 2003)*
Très bons mauvais conseils / metin: François David *(QuiQuandQuoi Editions, Cenevre, 2005)*
Avec des Si / metin: Dominique Noguez *(Editions Flammarion, Paris, 2005)*
Başka Kediler *(Metis, İstanbul, 2006)*
Yüzde Yüz *(Galeri Nev, İstanbul, 2009)*
L'Arbre; Hommage à Altan Gökalp / önsöz: Alain Supiot *(IEA de Nantes, 2010)*
Bir Balık Bir Başka Balığa Onu Sevdiğini Söyler mi? / metin: Enis Batur (*Gelengi Yayınları, İstanbul, 2011*)
Metis *(Metis, İstanbul, 2013)*

© Kim Von Chul / Kore

Selçuk Demirel 18 Mayıs 1954, Artvin. İlk çizgilerini 1973 yılında yayımladı. 1978 yılında Paris'e yerleşti. *Le Monde, Le Monde diplomatique, Le Nouvel observateur* gibi gazete ve dergiler için çalışmalar yaptı, çocuk kitapları yazdı ve resimledi. Desenleri Avrupa'nın birçok ülkesindeki dergi, gazete ve kitaplarda yer aldı. 1998 yılından itibaren ABD'de yayımlanan *The Washington Post, The Wall Street Journal, The New York Times, The Boston Globe* gibi önemli dergi ve gazeteler için çizimler yaptı. Birçok kişisel sergi açtı ve desen/resimlerini düzenli olarak kitaplaştırdı. 40 yıllık meslek hayatı boyunca 40'tan fazla kitap ve desen albümü yayınlayan Selçuk Demirel, yaşamını ve çalışmalarını Paris'te sürdürüyor.

ISBN 978-975-08-1961-2

18 TL

9 789750 819612

© Kim Van Chul / Kore

Selçuk Demirel 18 Mayıs 1954, Artvin. İlk çizgilerini 1973 yılında yayımladı. 1978 yılında Paris'e yerleşti. *Le Monde*, *Le Monde diplomatique*, *Le Nouvel observateur* gibi gazete ve dergiler için çalışmalar yaptı, çocuk kitapları yazdı ve resimledi. Desenleri Avrupa'nın birçok ülkesindeki dergi, gazete ve kitaplarda yer aldı. 1998 yılından itibaren ABD'de yayımlanan *The Washington Post*, *The Wall Street Journal*, *The New York Times*, *The Boston Globe* gibi önemli dergi ve gazeteler için çizimler yaptı. Birçok kişisel sergi açtı ve desen/resimlerini düzenli olarak kitaplaştırdı. 40 yıllık meslek hayatı boyunca 40'tan fazla kitap ve desen albümü yayımlayan Selçuk Demirel, yaşamını ve çalışmalarını Paris'te sürdürüyor.

Kataraktın gözünüzden alınması belli bir unutkanlıktan kurtulmanız gibi bir şeydir. Gözleriniz ilk kez gördüklerinizi yeniden hatırlamaya başlar. Bu yüzden gözlerinizin ameliyattan sonra karşılaştıkları bu durum bir çeşit görsel yeniden doğuşa benzer.

ISBN 978-975-08-1961-2
18 TL
9 789750 819612

John Berger *Katarakt* Selçuk Demirel

YKY

John Berger
Selçuk Demirel

Katarakt

2. baskı

YKY
Yapı Kredi Yayınları

© Jean Mohr

John Berger 1926 yılında Londra'da doğdu. Eleştirmen, romancı, senarist ve ressam. Chelsea School of Art'ta eğitim gördü. Londra'nın çeşitli galerilerinde pek çok sergiye katıldı. 1952 yılından itibaren *New Statesment* için yazdığı sanat eleştirileriyle tanınmaya başladı. 1970'li yılların başında Quincy'ye yerleşti. Berger'in Türkçeye çevrilen yapıtları arasında şunlar sayılabilir: *Anlatmanın Başka Bir Biçimi* (Agora, 2007), *Sanat ve Devrim* (Agora, 2007), *Zamanımızın Bir Ressamı* (Adam, 2000), *Tiziano: Su Perisi ile Çoban* (YKY, 1999), *Domuz Toprak* (İletişim, 1998), *Kıyıdaki Adam* (YKY, 1998), *Leylak ve Bayrak* (İletişim, 1996), *Düğüne* (Metis, 1996), *Fotokopiler* (Metis, 1997), *Görme Biçimleri* (Metis, 1998), *Görünüre Dair Küçük Bir Teoriye Doğru Adımlar* (Metis, 1999), *Kral* (Metis, 2001), *Buluştuğumuz Yer Burası* (Metis, 2006), *A'dan X'e* (Metis, 2008), *Kıymetini Bil Herşeyin* (Metis, 2009).

John Berger halen Fransa'da küçük bir köy komününde yaşamını sürdürmektedir.